

מעברת "אונו"

בשנת 1950, שנת העלייה ההמונית למדינה, הוכפלה האוכלוסיה בכפר-אונו.

תחילה הגיעו "משער העליה" משפחות מיוצאי רומניה ותימן ותקעו אוהליהן על אדמה נטושה, בחלקו המזרחי של כפר אונו (באיזור שהוא מזרחה לרח' לוי אשכול של היום).

בהתאם לתוכנית צריכים היו האזרחים החדשים להשתכן במבני קבע. אולם הגל הגדול של העולים, שעלה לארץ במסגרת מבצע "עזרא ונחמיה" שיבש את כל התוכנית.

במקום 200 הגיעו לכפר 800 משפחות מרובות ילדים וזקנים והם שוכנו זמנית באוהלים.

רוב המשפחות נשארו באוהלים כשנתיים, עד שפונו לצריפים. גם הצריפים היו מקום מעבר בדרך למגורים של קבע, בשיכוני האבן.

המעבר לצריפים

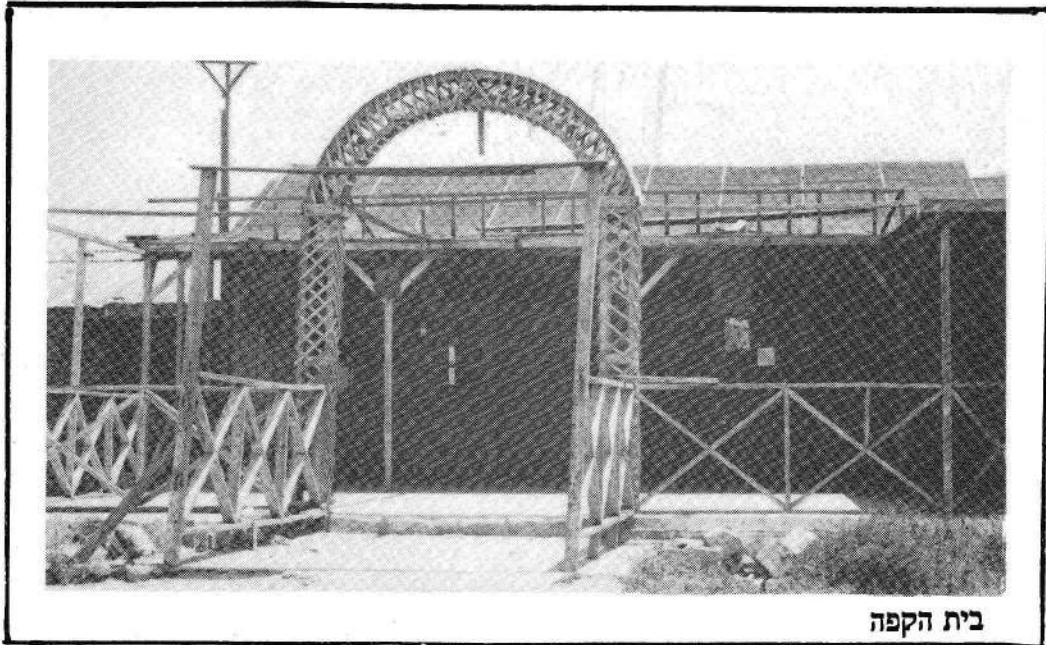
מאות המשפחות הועברו מאוהלים לצריפים. נסלל כביש, שהקיף את המעברה וקשר אותה לתל-אביב. אורגנו שירותים וקמו מוסדות בריאות, סעד, בית-ספר, מרפאה וסניף הסתדרות. הוקמה צרכניה, חנויות, שוק, והמעברה לבשה צורת יישוב.

בתגיגה שהתקיימה ב-8 באוגוסט 1952, לרגל כניסת 800 המשפחות לצריפונים החדשים, אמר שר החוץ דאז, משה שרת, שנסתיימה תקופת הקליטה, "עתה" אמר "הנכם אזרחים במדינה".

מזכרונות ילדי המעברה

יפה משעל, שהגיעה למעברה כשהייתה ילדה בת 12, מספרת:
 "אני זוכרת את הפסקות המים ואת הימים בהם הייתי הולכת למלא מים ברחוב וולך. הלכתי בחולות, בדרך לא דרך, ועד שהגעתי לאוהל המים נשפכו. עוד אני זוכרת, את ימי החורף הקשים. כשירד גשם סוּחַף והחזקתי את יתדות האוהל שלא יעוּף.

אמנון בן דרור, הגיע למעברה כשהיה ילד בן שלוש. הוא מספר:
 "אני זוכר את הימים בהם למדתי לאורה של עששית, או ליד עמוד החשמל שניצב ליד בית הקפה.
 בית הקפה היה מרכז החיים במעברה. לשם באו אנשים לשמוע את המתרחש בארץ ובעולם. שם היה רדיו. זה היה הרדיו היחיד שהיה במעברה."

בית הקפה

משה חורי, שהיה ילד בן שבע כשהגיע למעברה, מספר:
 "בית הספר של המעברה היה בית-ספר "תלמים", בניהולו של יעקובי. הוא כלל שורה של צריפים שחלונותיהם היו פרוצים. הלכנו לביה"ס יחפים, כשהנעלים מתחת לבית השחי. לא פעם ברחנו מן השיעורים לצפות בצניחות של חיילים שצנחו במחנה תל-השומר הסמוך."

מראה כללי של הצריפים

רופאה בודקת ילד

מספרת שושנה, שהיתה מדריכה במעברה:

"תושבי כפר-אנו אמצו את תושבי המעברה והוחלט מיד להגיש עזרה.

מספר מתנדבות עבדו במקום באופן קבוע. תפקידן היה שמירה על הנקיון והבריאות במעברה.

המדריכות נלחמו בתנאים הקשים, במחלות זיהומיות רבות כמו: גזת, מחלות עיניים ומגפת שיתוק ילדים, שפרצה באותו הזמן בארץ.

נפתחו מעונות יום לתינוקות, גני-ילדים וחדרי הדרכה לאמהות".

מספר פורטיס, שהיה מזכיר המועצה האזורית, וסייע לאנשי המעברה:

"זו היתה תקופה קשה. היה קשה להשתלב בחיים החדשים. היו בעיות של תעסוקה. יחד עם זאת צמחה במעברה שכבה של מנהיגים, וגם נערכו בחירות לרשות המקומית"